Dinsdag, 26 Mei 1942 DAGBLAD 59ste Jaargang, No. 3608

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Belangrijke U. S. A. Missie in Engeland.

Japans offensief in Tsjekiang afgeslagen.
Slag bij Charkov in critieke phase.
Franse vloot trekt weer de aandacht.

„TWEE JAAR GELEDEN".

Mei 1942.

25. De slag van Vlaanderen woedt nog steeds voort. De Duitsers omsingelen Calais en bedreigen 500.000 tot 1.000.000 man van de Belgische, Franse en Britse legers met omsingeling. Generaal Weygand ontslaat 15 generaals, die de leiding hadden bij het front langs de Maas.

Turkije kondigt de noodtoestand af.

26. Boulogne wordt door de Duitsers bezet. Bij Valenciennes wordt hevig gevochten.

Generaal Sir Edmund Ironside wordt Opperbevelhebber van de Britse strijdkrachten in Engeland in plaats van Sir Walter Kirke, die na 45 jaren dienst zich terugtrekt. Sir John Greer Dill wordt in de plaats van Ironside Chef van de Imperiale Staf.

27. De Geallieerden trekken zich terug uit Valenciennes. De Duitse infanterie verschijnt in groten getale in Vlaanderen, nadat de gemotoriseerde eenheden de weg gebaand hebben.

De druk op de Belgische troepen, die onder directe leiding van Koning Leopold staan, neemt meer en meer toe.

28. De Koning van België geeft zijn leger bestaande uit 500.000 soldaten over aan de Duitsers. De overgave had plaats zonder voorwaarden om 3 uur in de morgen van de 28ste Mei. Reeds twee dagen tevoren wisten de Geallieerde leiders en het Belgische cabinet af van de beslissing van Leopold en zij hadden tevergeefs getracht hem van het tegendeel te overtuigen. De Koning zeide, dat Zijn troepen zich in een betreurenswaardige toestand bevonden en reeds dagen lang op een mager rantsoen leefden. Soms waren zij geheel en al zonder ammunitie.

Zij hadden de spits van de strijd afgebeten ten koste van enorme verliezen. Zij konden het niet langer volhouden, tenzij de Fransen en Engelsen nieuwe belangrijke hulp verleenden.

In een officiële verklaring deelde Hitler mede, dat de overgave een eind maakte aan verder bloedvergieten en aan de totale doelloze vernietiging van België. Bovendien zeide hij, dat de Belgische Regering, die in hoofdzaak verantwoordelijk is voor deze ramp, nog van plan schijnt verder samen te werken met de Engelsen en Fransen.

Het Belgische ministerie in ballingschap te Parijs verklaart, onder leiding van minister-president Hubert Pierlot, de daad van den Belgischen Koning onwettig en ongrondwettelijk. Besloten wordt de oorlog voort te zetten en te trachten een nieuw leger te vormen.

29. De Engelsen trekken terug naar Duinkerken op de voet gevolgd door de oprukkende Duitsers. De Duitsers bezetten de gehele kust van het vasteland tegenover Engeland van het hoge Noorden van Noorwegen tot aan het dal van de Somne in Frankrijk met uitzondering van een stuk, groot 27 mijlen, aan beide zijden van Duinkerken. De Engelsen openen de sluizen bij Duinkerken.

Na de Belgische overgave bezetten de Duitsers Bruge, Zeebrugge, Ostende en Thourout zonder strijd.

De Geallieerden maken bekend, dat zij Narvik genomen heben.

30. De heldhaftige ontruiming van Duinkerken heeft plaats. Onder bescherming van vliegtuigen en oorlogsschepen weten de Britten te ontkomen met alle mogelijke soorten vaartuigen. De terugtocht wordt door de Duitsers belet door artillerie op de kust, bombardementsvliegtuigen, duikboten en torpedojagers. Sommige soldaten, die wachten op de boten, graven zich tot de nek in het zand in. Het water, dat door het opensteken der sluizen het land overstroomt, belet de Duitsers de haven van Duinkerken te bereiken. De zware mist, die 2 dagen en nachten boven de stad hangt, helpt eveneens mede om de terugtocht te doen slagen.

In Vlaanderen wordt de Franse generaal, René Prix, met zijn staf gevangen genomen.

De Belgische Regering in ballingschap keurt een regeringsbesluit goed, waarbij Koning Leopold III vervallen wordt verklaard van de troon „in naam van het Belgische volk".

De burgerlijke administratie van Nederland wordt in handen gelegd van Arthur Seyss Inquart. Majoor-Generaal Friedrich Christiansen wordt militair bevelhebber

31. De ontruiming van Duinkerken duurt voort

De opmars der Duitsers in Vlaanderen ondervindt grote moeilijkheden door de geweldige overstromingen Tanks en zware artillerie kunnen bijna niet meer gebruikt worden. De Duitse infanterie moet de gevechten voortzetten.

NOORDAMERIKAANSE MILITAIRE MISSIE NAAR GROOT BRITANNIË.

Een Noordamerikaanse Oorlogsmissie met aan het hoofd Chefs van leger, marine en luchtmacht en genoemd als een der meest belangrijke, die tot nu toe naar Groot Britannië werd gezonden, arriveerde en kwam in actie zonder verlies van tijd. De twee leiders zijn Generaal Henry Arnold, hoofd van de leger-luchtstrijdkrachten en Schout bij Nacht John Towers, Hoofd van de Marine-luchtvaart. Hun doel is te confereren met de Britten in besprekingen, die volgens de mening der Britten tot doel hebben de strategie voor een groot slag tegen Duitsland te coördineren.

Binnen twee uur na uit de trein te zijn gestapt, die hen gisteren in Londen bracht van de landingsplaats van het vliegtuig, dat hen over de Atlantische Oceaan voerde, trof Arnold regelingen voor bijeenkomsten met de Hoofden van Groot Britannië's strijdkrachten. Hij nam persoonlijk de Noordamerikaanse luchtoperatieplannen op zich en installeerde zich in een gereed gemaakt kantoor in het Noordamerikaanse militaire Hoofdkwartier. Zijn helpers begonnen ogenblikkelijk de bijzonderheden na te gaan van de voorbereidingen, welke tot nu toe voor luchtoperaties werden gemaakt.

De typische Britse officieuze reactie was, dat de missie een groot luchtoffensief tegen de as in Europa voorspelde. De aankomst ervan ging vergezeld van gezaghebbende berichten van zulke voorbereidingen en een toenemende roep voor een meer rechtstreekse actie tegen Hitler.

Te kennen werd gegeven, dat — nu de Hoofden van de twee takken der Noordamerikaanse luchtstrijdkrachten zich hier bevinden — het mogelijk zou zijn tot beslissingen te geraken zonder zich in verbinding te stellen met Washington, waardoor de oorlogsvoorbereidingen van de Verenigde Staten in Europa ten zeerste zouden worden versneld. Andere leden van de missie waren Majoor Generaal Wight Eisenhower, Hoofd van de Afdelingen voor Operaties in het Departement van Oorlog, Majoor Generaal Mark Clark van de Generale Staf, Hoofd van de grondstrijdkrachten van het leger (Londen. (AP) 26.5).

HULL WAARSCHUWT TEGEN AL TE GROOT OPTIMISME.

De volgende verklaring werd door Staatssecretaris Hull afgelegd: „Ik heb met bezorgdheid gemerkt, dat sommigen uit het Amerikaanse volk, de toenemende kracht van de Verenigde Staten en het succes van de Verenigde Landen in verscheidene plaatsen ziende, geneigd zijn te geloven, dat de overwinning gemakkelijk behaald zal worden. Wij kunnen zeer gauw al te optimistisch zijn. Wij zijn in een harde strijd, welke slechts zal worden gewonnen door de gemeenschappelijke algehele pogingen van ons volk en alle Verenigde Landen.

Wij behoren onze successen te aanvaarden in de geest van een eenvoudige dankzegging en onze tegenslagen vernemen met een grimmige vastberadenheid en des te harder te vechten voor een uiteindelijke en volledige overwinning.

Ik zeide het kort geleden, doch ik herhaal het omdat het van uiterst belang is: De overwinning zal eerder komen en met een grote besparing in lijden, in leven en bezittingen naar evenredigheid, aangezien elke man en elke vrouw in dit land en elk der Verenigde Landen het uiterst grote gevaar beseft van de bedoelingen der ergste Barbaarse leiders in de gehele geschiedenis, die slechts willen veroveren en de wereld op brute wijze willen onderwerpen met methoden van ongekende wreedheid. De overwinning zal worden bespoedigd door elke nieuwe ons aan inspanning, die elk onzer bijdraagt in de situatie, welke even dreigend is als stond het huis in brand. Zij zal worden uitgesteld en zal een onberekenbare en onnodige toeneming in lijden en verliezen met zich medebrengen bij elke verzwakking van zulk een besef en bij elke verslapping in de pogingen en de inspanning." (Washington. (AP) 23.3).

VERKLARING VAN ADMIRAAL CUNNINGHAM.

Admiraal Andrew Cunningham, tot voor kort Opperbevelhebber van Groot Britannië's Middellandse Zeevloot, voorspelde een „volledige overwinning" voor de Geallieerden in de Middellandse Zee, zodra Groot Britannië en de Verenigde Staten de lucht- en zeevloten van de as op gelijke kracht kunnen ontmoeten. Cunningham werd 8 dagen geleden gekozen tot Hoofd van de delegatie van de Britse Admiraliteit in Washington. Hij zeide, dat, hoewel wij tot nu toe „de nodige middelen voor de overwinning hebben gemist", Italië bijna uit de oorlog was aan het einde van 1940 als resultaat van de Britse land- en zee-overwinningen. (Londen, (AP) 26.5).

ACHTERDOCHT

Britse bronnen zeiden, dat zij bericht uit Berlijn betreffende de beweging van Franse vlootstrijdkrachten in de Middellandse Zee met achterdocht beschouwen. Men verklaarde, dat het mogelijk een voorzetting is van de Duitse campagne om wrijving te veroorzaken tussen de Britse en Franse vloten (Londen, (AP) 23.5).

PRESIDENT CAMACHO VRAAGT EEN OORLOGSVERKLARING.

President Manuel Avila Camacho deed een formeel beroep op het Congres om bijeen te komen in een buitengewone zitting en de oorlog te verklaren aan de asmogendheden alsmede de noodmaatregelen goed te keuren teneinde het land te beschermen tegen een totalitaire agressie. De President deed een stap om Mexico in oorlog te brengen met Duitsland, Italië en Japan, precies 11 dagen na de eerste der twee torpederingen van Mexicaanse schepen, en de daaropvolgende verwerping door de as van de Regeringseisen voor een „volledige genoegdoening" (Mexico, (AP) 25.5).

BRAZILIAANS SCHIP GETORPEDEERD.

De Braziliaanse Regering maakte bekend, dat het Braziliaanse vrachtschip „Commandante Lyra" op 19 Mei werd getorpedeerd doch niet zonk, op 180 mijl van het Noordoostelijke kust van Brazilië. (Rio de Janeiro, (AP) 25.5).

DE TORPEDERING VAN 3 SCHEPEN.

De Noordamerikaanse Marine maakte het torpederen en zinken bekend van 3 koopvaardijschepen „verschillende weken geleden in het Caraïbische gebied". Schipbreukelingen werden in een haven aan de Oostkust aan land gezet. De Marine zeide, dat 1 een groot Noordamerikaans schip was, 1 Nederlands en 1 Noors (Washington, (AP) 25.5).

DUITS-ITALIAANS OFFENSIEF TEGEN DE SERBEN.

Joegoslavische bronnen zeiden, dat een hevig Duits-Italiaans offensief in Joegoslavië Generaal Draja Mihailovitsj's zijn guerillabenden gedwongen heeft zich naar de schuilplaatsen in de bergen van dat land terug te trekken. (Caïro, (AP) 23.5).

CORSICA, NICE TUNIS.

Een Tass-bericht uit Istanbul deelde mede, dat de geruchten wederom de ronde doen in Rome betreffende een op handen zijnde bezetting van Corsica, Nice en Tunis door Italiaanse troepen. Het agentschap verklaarde, dat Italië niet alleen weer de oude eisen stelt ten opzichte van Frankrijk, doch ook nieuwe heeft geformuleerd betreffende Savoye en een deel van Algiers. (Moskou, (AP) 23.3).

ROOSEVELT FELICITEERT ARGENTINIË.

De volgende boodschap zond President Roosevelt aan waarnemend President Castillo van Argentinië:

„Op deze heugelijke verjaardag van de Argentijnse Republiek wens ik Uwer Excellentie en het Argentijnse volk mijn hartelijke groeten aan te bieden. Tegelijk spreek ik mijn overtuiging uit, welke — daar ben ik zeker van — door Uwe Excellentie gedeeld wordt, dat, gezien hun eenheid, de volken van de Republieken van Amerika die vrijheid zullen bewaren, welke voor hen door hun voorvaderen gewonnen werd en heden als nooit te voren in de geschiedenis hunner onafhankelijkheid wordt bedreigd" (Washington. (AP) 25.5).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Het Britse communiqué van het Midden-Oosten zegt: „Er is niets belangrijks te vermelden. De patrouilleactiviteit duurt voort." Caïro, (AP) 26.5).

Het nieuws van vandaag.

In Londen arriveerde een belangrijke Noordamerikaanse militaire missie. Onder de missie bevonden zich zulke persoonlijkheden als Luitenant. Generaal Henry Arnold Schout bij Nacht John Towers, Majoor Generaal Wight Eisenhower en Majoor Generaal Mark Clark. Allen zijn Hoofd van een of andere tak van de Noordamerikaanse strijdkrachten. Arnold en Towers, respectievelijk Hoofd van leger- en marine-luchtmacht. De Britse reactie op de aankomst van de Noordamerikanen: een groot luchtoffensief tegen Duitsland verwacht (blz. 1).

Er is iets gaande met de Franse vloot. Zaterdag werd gemeld, dat een Franse vlootformatie in de Middellandse Zee zou zijn waargenomen, hetgeen de nodige achterdocht bij de Britten opwekte (blz. 1). Thans doet het gerucht de ronde, dat Pierre Laval toestemming aan Hitler heeft gegeven, dat een belangrijk aantal Duitse zeelui worde geoefend in de Franse vlootbases om te zijner tijd de Franse oorlogsschepen te kunnen overnemen (blz.1).

In China werd het Japanse offensief in de provincie Tsjeking afgeslagen. Ook in Yunnan konden de Japs niet verder, terwijl de Raf hun verbindingslinies in Birma steeds blijft bestoken (blz. 3).

De toestand aan het Russisch front is duister. Het ziet er echter naar uit, dat de Russische aanval in de Oekraïne tot staan is gebracht en dat ten Zuiden van Charkov een Duits offensief gaande is met het doel Timosjenko's legers te omsingelen. Van Britse zijde verwacht men, dat binnen de volgende dagen beslist zal worden of het Russisch offensief zal worden voortgezet of teruggeslagen (blz. 1).

Op het Westelijk Halfrond staat Mexico op het punt de oorlog te verklaren aan Duitsland, Italië en Japan. President Camacho heeft reeds een buitengewone zitting van het Congres gevraagd. Men verwacht de oorlogsverklaring op Donderdag (blz. 1).

Het is niet onmogelijk, dat Brazilië het voorbeeld van Mexico zal volgen, nu weer een Braziliaans schip getorpedeerd werd, hoewel niet tot zinken gebracht. Brazilië bereidt zich de laatste tijd tenminste steeds meer voor...... (blz. 1).

Cordell Hull waarschuwde intussen tegen een al te groot optimisme, nu sommigen de groeiende kracht van de Verenigde Staten zien (blz. 1).

SLAG VAN CHARKOV IN CRITIEKE PHASE.

Drew Middleton seint uit Londen: De Sovjet-aanval op Charkov bereikte een critieke phase volgens Britse militaire waarnemers. De Sovjet-troepen vechten verwoed tegen hevige tank- en infanterie-aanvallen om de stoutmoedige poging van Generaal Schwedler te voorkomen Timosjenko's legers te omsingelen bij Barvenkovo en Izyum. De nazies beweerden, dat drie Russische legers gevangen zitten in dit gebied. De voornaamste Russische aanval ten Noorden van Charkov kwam bijna tot stilstand. De Russen meldden het consolideren van hun posities en een serie van betrekkelijk kleine offensieve operaties. De Duitse wig, welke in de Sovjet-linies werd gedreven, werd in dit gebied verpletterd. Naar verwachting zullen de gevechten rond Izyum binnen de volgende 48 uur beslissen of de 12 dagen oude Sovjet-aanval kan doorgaan of dat Timosjenko gedwongen zal worden zijn voorste troepen terug te trekken door de smaller wordende uitgang naar Russische reserve-gebieden.

Sovjet-bronnen verklaarden, dat de Russische opmars in het Noorden „natuurlijk" is verslapt door de noodzaak van reserves. Zij voorspelden, dat zodra deze gearriveerd zijn, men weer zal voortrukken. Men zeide, dat het offensief, dat doordrong tot Krasnograd, 100 mijl ten Zuid-Westen van Charkov, een te grote operatie is om te worden gehinderd door Generaal Von Bocks tegenaanval uit het Zuid Westen (Londen, (AP) 25.5).

VAN HET DUITSE COMMUNIQUÉ.

Het Duitse communiqué zegt het volgende: „De slag van omsingeling ten Zuiden van Charkov is in volle gang. Met een geconcentreerde strijdmacht poogt de omsingelde vijand naar het Oosten uit te breken. Deze poging werd gisteren eveneens verijdeld bij bittere gevechten. Tegelijkertijd heeft de aanval van Duitse, Roemeense en Hongaarse eenheden, gericht uit het Zuid-Westen en Noorden, de bewegingsvrijheid van den vijand belangrijk beperkt.

Zijn opeengepakte massa's worden voortdurend onderworpen aan toenemende vernietigende slagen van onze Luftwaffe.

Ten Noord-Oosten van Charkov werden herhaalde Sovjet-aanvallen afgeslagen.

In de Centrale sector van het Oostelijk front leidden plaatselijke Duitse aanvallen tot nieuwe territoriale winsten. De activiteiten van onze stormtroepen in de Noordelijke sector hebben succes. In de wateren tussen IJsland en de Noordkaap vielen bommenwerpers in de afgelopen nacht op hevige wijze een beschermd convooi aan. Een koopvaardijschip van 8000 ton werd tot zinken gebracht en 5 andere werden beschadigd door bomtreffers. In Noord-Afrika hebben machtige formaties van bommenwerpers militaire objecten in het gebied van Tobruk aangevallen." (Berlijn, (AP) 26.5).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Het Russische middagcommuniqué ludit als volgt: „Gedurende de nacht van 25 op 26 Mei consolideerden onze troepen in de richting van Charkov hun posities.

In de richting van Izyum-Barvenkovo leverden onze troepen defensieve gevechten met vijandelijke tanks en infanterie. Geen belangrijke veranderingen vonden plaats in andere sectoren van het front. De aanvallen in de richting van Izyum en Barvenkovo afslaande brachten onze manschappen zware verliezen toe aan vijandelijke tankeenheden. In een sector vernielden de manschappen van een antie-tank artillerie-afdeling met acuraat vuur 4 Duitse tanks. Een andere afdeling blies met mijnen 7 Duitse tanks op. Verschillende vijandelijke tanks werden vernield door de luchtafweer-kanonniers van een andere afdeling. Onze tanksten brengen bijzonder hevige verliezen toe aan den vijand. Gedurende gevechten van twee dagen vernielde een tank-afdeling 27 Duitse tanks. Een afdeling onder commando van Gorbunov aan het Kalininfront sloeg met succes een Duitse aanval af. De vijand verloor meer dan 200 officieren en manschappen aan doden" (Moskou, (AP) 26.5).

ZULLEN NAZIES DE FRANSE VLOOT OVERNEMEN.

Ingelichte bronnen verklaarden, dat Pierre Laval aan Adolf Hitler de vergunning heeft gegeven een belangrijk aantal Duitse zeelui in Franse vlootbases te doen oefenen om hen bekend te maken met de eigenschappen van de Franse oorlogsschepen.

Deze bronnen met ondergrondse betrekkingen verklaarden, dat uit zo goed als alle grote eenheden van de Franse Vloot te Toulon de olie is gehaald en zij niet genoeg hebben „om Algiers te bereiken in geval van een noodtoestand".

Een bron in Londen zeide: „Er zijn tekenen, dat Hitler van plan is een coup te doen om de vloot te Toulon plotseling in beslag te nemen, mogelijk door gebruik van vijfde colonners in samenwerking met door de lucht aangevoerde troepen en haar te bemannen met Duitse zeelui." Intussen gebruiken de Duitsers de Italiaanse territoriale eisen om Frankrijk te dwingen de vloot op vreedzame wijze over te geven, terwijl zij er op aandringen dat Laval der As een voordeel bezorgt of verdwijnt. Men is van mening, dat er geen Fransman is, die de Duitsers zouden kunnen stellen in de plaats van Laval en dat de volgende stap slechts zou kunnen zijn om geheel Frankrijk te bezetten en Jacques Doriot aan te stellen als een Quisling. (Londen, (AP) 26.5).

PERU'S PRESIDENT IN VENEZUELA.

President Prado van Peru bracht als eregast een bezoek aan Venezuela, alwaar hij een hartelijke ontvangst kreeg. Terwijl de President in een open auto door de straten reed werd hij luide toegejuicht door een grote menigte. Feestprogramma's werden gemaakt ter ere van hem. Prado en gevolg bezochten, vergezeld van den Minister van Buitenlandse Zaken Parra Perez en den Minister van Binnenlandse Zaken Tulio Chiosonne, het geboortehuis van Bolivar en later het museum van Bolivar. Vergezeld van den Venezolaansen President Medina woonde Prado later een militaire parade bij, welke in de militaire academie ter ere van hem was georganiseerd.

In de rede, welke President Prado hield voor het Venezolaanse Congres, zeide hij, „dat de droom van Bolivar van een verenigd Halfrond waar geworden is" (Caracas, (AP) 25.5).

STOPZETTING BOUW VAN SPORTPARKEN.

De Oorlogsproductieraad gaf opdracht dat de bouw van amusementsparken, renbanen, theaters, baseballparken en gelijksoortige ontwerpen, die meer dan 5000 dollar kosten, moeten worden stopgezet vóór 6 Juni, ongeacht hoever werk voltooid is. (Washington, (AP) 23.3).

Curaçao.

VERENIGINGSNIEUWS.

— K.S.C.: Ecuador — Olympia 0—3; Blauw Wit — San Salvador 0—1. De West — Ecuador 7—0; Ajax — C.S.R. 0—4.

Soft-ball: Lucky Strike — Battery B 2—3; Caribbean — R.C.C. 2—11.

JONG HOLLAND — RCA 4 —3.

In een van de mooiste wedstrijden, die wij sedert lange tijd zagen, behaalde Jong Holland Zaterdag een overwinning op de Arubaanse vereniging RCA met een score van 4 — 3.

Het weer was mooi en er was een groot publiek toen scheidsrechter Elfrink om ongeveer 17 uur voor de aanvang floot. Met de wind in de rug had Jong Holland de uittrap. Als nieuweling merkten wij Cai Prince op, die als rechtsback fungeerde. Op de linksbuiten plaats had Jong Holland een invaller.

Het spel is van het begin af vurig en over een weer worden enkele snelle aanvallen gedaan, die echter op de diverse verdedigingen afstuiten. Bij een aanval van Jong Holland werkt Quant de bal corner. Kieper Henriquez van RCA slaat het leer echter mooi weg. De bal wordt van rechts teruggespeeld naar Pardo, maar deze schiet naast.

Beide partijen spelen enthousiast. Bij de Arubanen is het vooral Loefstok, die de aanvallen leidt. Eens dribbelt hij mooi op, doch schiet keihard op kniehoogte vlak naast. Bij een aanval op het RCA-doel is het Rampenburg, die hard schiet, doch het leer ketst tegen het hoofd van den back over. De hoekschop komt weer bij Rampenburg terecht, die naar den rechtsbinnen kopt. Deze haalt de bal vlak over de lat... Even later komt er weer een Curaçaose aanval. Haseth geeft een goede voorzet naar Pardo en deze schiet meteen in de linkerbovenhoek.

Henriquez springt echter en redt schitterend. De ontstane hoekschop slaat hij ook weg. Jong Holland geeft een zeer goede partij te zien en is duidelijk in de meerderheid. Henriquez weet zijn doel echter zuiver te houden en de Arubaanse achterhoede werkt goed. Als zij zich eens vrij werken en op het Jong Holland doel afstormen loopt Vos uit en laat zich voor de Arubaanse spelers vallen. Loefstok is net te laat want terwijl hij schiet slaat Vos de bal van zijn schoen. Elfrink fluit hier ten nadele van RCA.

Jong Holland valt meteen weer aan. Rampenburg en Pardo verstaan elkaar uitstekend en passeren de Arubanen met een bewonderenswaardige soepelheid. Het is echter de linksbuiten van Jong Holland, die vele kansen onbenut laat, waardoor de Curaçaose aanvallen zonder resultaat blijven.

Maar ook RCA geeft een mooi samenspel te zien. Zij brengen het echter niet verder dan de backs van Jong Holland en Vos heeft weinig te doen. Bij een nieuwe aanval van Jong Holland gaat de bal corner. De goed gekomen hoekschop van Haseth wordt door Rampenburg direct ingekopt, doch Henriquez kan er net bij en slaat over. De nieuwe hoekschop komt weer op het hoofd van den alomtegenwoordigen Rampenburg terecht. Ditmaal vliegt de bal in de rechterbovenhoek en Henriquez kan hem nog even aanraken, doch niet tegenhouden. 1 — 0 voor Jong Holland.

Mooi samenspelend komen de Curaçaose jongens weer aanzetten. RCA maakt een korte uitval, doch Isidora komt ertussen en geeft weer naar voren. Pardo krijgt de bal, dribbelt kunstig voorbij enkele spelers en geeft aan den linksbuiten. Diens tam schot wordt echter gehouden. Weer is het Pardo, die gevaarlijk komt aanstuiven: Hij geeft aan Haseth, doch deze schiet over. Er ontstaat nu een ware belegering op de Arubaanse veste. Van links en rechts komen de schoten. Henriquez houdt één, twee, drie kogels kort achter elkaar, doch als een voorzet van links komt, verschalkt de J.H.-rechtsbinnen Quant en schiet hij naast Henriquez in doel. 2—0.

Jong Holland valt alweer aan en bestookt opnieuw het Arubaanse doel. Er ontstaat een branding voor het RCA-doel maar de Arubanen verdedigen verwoed.

Plotseling komt Aruba los en de voorhoede gaat er met de bal vandoor. Het is Loefstok, die een keihard schot lost, doch Vos houdt de bal vallende. Jong Holland is direct terug. Van Rampenburg gaat het leer naar Haseth en verder naar Pardo, die in slechte positie schuin voor het doel staat, doch op ongelofelijke wijze toch de bal voor doel plaatst. De toelopende speler schiet echter over. Het was een kans uit de duizend.

Thans valt RCA aan. Uitmuntend samenspel tussen Chirino en Loefstok, goed gesteund door Fingal brengt de Arubanen vooruit. Loefstok houdt tenslotte de bal zelf en neemt een snelle loop. Hij passeert één, twee, drie, vier spelers en schiet laag maar keihard in onder den vallenden Vos door. 2—1. Kort hierop is het rust.

Met de wind mee komt het spel van RCA nu meer tot zijn recht. Het is echter de rechtervleugel, die dikwijls in de buitenspelval loopt. De aanvallen van Jong Holland blijven alzo een gevaarlijker karakter dragen. Bij een Arubaanse aanval komen Chirino en Pimienta snel aanzetten. Chirino gaat er met de bal vandoor, doch Sentiago loopt hem voor de voeten. Even later is het Loefstok, die schiet. Het is een reuze-keihard schot, doch Vos heeft zich goed opgesteld en houdt klemvast. De aanvallen van Jong Holland hebben nu niet zo snel meer plaats. Men houdt het spel te kort. Als Rampenburg echter een lang schot doorgeeft aan Pardo, die vrij staat, loopt deze langs Morales heen en schiet hij kalm langs den ietwat-laat-uitlopenden Henriquez in doel. 3—1.

RCA laat het niet op zich zitten en valt ogenblikkelijk krachtig aan. Geen minuut verloopt er na het Curaçaose doelpunt of Chirino geeft door aan Chas die een ren onderneemt voorbij de backs en langs Vos in doel schiet. 3—2.

Dit is een aansporing voor Aruba geweest. Er wordt nu uitstekend samengespeeld. Van Chirino naar Chas en verder naar Tromp. Tromp is soms echter wat traag en wordt door den Curaçaosen linkshalf tegengehouden. Bij een aanval van Jong Holland ontstaat er een worsteling met de Arubaanse achterhoede. Pardo krijgt een kans en wil inschieten, doch een speler loopt hem tijdig voor de voeten, zodat hem de kans ontnomen wordt. Bij een aanval van RCA gaat de bal corner. Loefstok neemt de hoekschop van links. Het is een goed schot, dat recht op Vos afvliegt. Deze wil grijpen, doch voordat hij het weet is de bal tegen zijn arm het net ingekaatst. 3—3.

RCA valt weer aan. Chirino wil doorbreken maar dit wordt hem belet. Het is dezelfde Chirino die opnieuw passeert en thans inschiet. Elfrink fluit echter voor buitenspel. Aruba is nu meer in de aanval. Chirino en Pimienta spelen goed samen. Een mooi schot van laatstgenoemde onder de lat wordt door Vos overgetipt. Loefstok neemt de hoekschop thans van rechts. Vos laat de bal opnieuw door zijn handen glippen maar Pimienta is er te laat bij om te kunnen scoren. De J.H.-voorhoede gaat er weer met het leer vandoor. Pardo passeert 2 spelers maar schiet tegen de lat. De rechtsbinnen loopt in, doch kan er niet bij en krijgt zelf een trap tegen de buik. Hij gaat even liggen, doch is spoedig weer op de been. RCA valt opnieuw aan, en en wordt gevaarlijker. De verdediging van Jong Holland is echter paraat en houdt het spel zo ver mogelijk van het doel af. Fingal krijgt op het middenveld een trap tegen de enkel en verlaat het veld, doch wil zijn makkers niet in de steek laten en verschijnt weer om door te spelen, hoewel een weinig hinkende. Hij weet nog zijn medespelers aan het werk te zetten en zet zijn voorhoede goed aan het werk. De Arubaanse jongens lopen echter herhaaldelijk buitenspel. Jong Holland doet een uitval naar de overkant en de bal gaat corner. Pardo plaatst zich achter de bal en zet mooi voor naar... Rampenburg, die onfeilbaar inkopt. 4—3.

Jong Holland komt weer aanzetten. Een schot van Pardo wordt door Henriquez gehouden. Rampenburg schiet eens naast. De afwisselende aanvallen van beide partijen hebben verder geen resultaten meer en zo komt het einde met een verdiende overwinning voor Jong Holland. Eenieder ging voldaan naar huis.

ARUBA — CURAÇAO 2—2.

Zondagmiddag was er veel publiek voor de wedstrijd tussen Aruba en Curaçao, welke in gelijk spel eindigde. Hoewel niet zo mooi als de wedstrijd van de vorige middag, was deze toch interessant.

Om ongeveer 16.30 uur komen de 22 voetballers het veld oplopen en stellen zich op voor de tribune, waar men het Wilhelmus aanhoort en enkele foto's maakt. Vervolgens stellen de elftallen zich als volgt op:

Aruba:

Klepper
Albus Quant
Ridderstap Fingal Kelkboom
Tromp Becker Loefstok Chirino
Orman

Curaçao:

Vos
Prince Kamperveen
Eduarda Rosario Thodé
Haseth Oostlander Rampenburg Pardo
Berkenveld

Als scheidsrechter Ankoné het beginsein geeft, heeft Curaçao de uittrap met de wind mee.

Curaçao zet de aanval in op de rechtervleugel. Haseth geeft een voorzet en Oostlander kopt in, doch Klepper slaat de bal uit doel. Het leer komt bij Rampenburg terecht, die naast schopt. Even later schiet Rampenburg in, doch de kieper werkt de bal weg.

Nu is het Aruba, dat een bezoek brengt aan het Curaçaose doel. Dit loopt op corner uit, doch de bal wordt naar voren gewerkt. Berkenveld krijgt de bal te pakken en loopt langs het lijntje. Een goede voorzet wordt gegeven, doch Oostlander is er te laat bij. Aruba komt goed samenspelend terug, maar Prince onderbreekt de aanval. Weer vallen de Arubanen goed aan. Zij komen echter niet verder dan de twee kleine maar trapvaste backs.

Pardo krijgt wat later een bal van rechts. Hij vliegt tussen de backs door, maar schiet tegen de zijpaal. De bal veert terug, doch nu is Pardo in een minder goede positie, zodat zijn tweede schot door Klepper gevangen wordt. Dat was nu een kans.

Weer gaan de Arubanen er met de bal van door. De Curaçaose back onderbreekt de aanval, maar trapt niet hard genoeg was; Vos loopt echter uit zijn doel en vangt de bal boven het hoofd van Orman. Even later krijgt Becker de bal. Hij geeft door aan Tromp. Deze schiet in, doch Vos vangt.

Aan de overkant geeft Pardo even later door aan Berkenveld. Deze zet naar het midden, waar Rampenburg naast kopt.

Een handsbal door Rampenburg genomen, wordt door Klepper overgestompt. De corner wordt door Klepper weer corner verwerkt. De tweede levert echter niets op. Kort daarop verschalkt Rampenburg enkele spelers en schiet goed in, doch Klepper is er weer bij. Bij een Arubaanse aanval wil Loefstok alleen van door gaan, maar Kamperveen zit hem dwars, zodat de dikke Chas in het zand bijt.

Berkenveld en Pardo spelen goed samen. Zij komen mooi opzetten, waarbij zij over het hoofd van Ridderstap heen spelen. Berkenveld geeft dan een schitterende voorzet. Haseth komt snel toelopen en schiet hard in: 1—0 voor Curaçao.

De aanvallen, die Aruba nu onderneemt, stuiten op Prince en Kamperveen, goed geholpen door Rosario. Rosario zet zijn voorhoede dan weer aan het werk.

Pardo krijgt de bal te pakken. Hij breekt door en schiet...... maar Klepper slaat de bal corner. Deze levert niets op, evenmin als de volgende. Het spel verslapt nu en beide partijen ondernemen om beurten korte aanvallen, die echter op niets uitlopen. Bij de Arubaanse aanvallen is het Kamperveen, die Loefstok telkens tegenhoudt, zodat deze gevaarlijke speler geen kans tot scoren krijgt. Een pas van Becker naar Chirino wordt door laatstgenoemde onder de lat geschoten, doch Vos vangt de bal op. Aan de overkant vangt Klepper een bal boven het hoofd van Rampenburg als Berkenveld een voorzet heeft gegeven. De Curaçaose spelers proberen van verre op het Arubaanse doel te schieten, maar Klepper laat niets door.

Becker en Tromp komen dan mooi aanzetten. Becker geeft door aan Chirino, doch Ankoné fluit voor buitenspel. Berkenveld en Pardo tonen, dat zij even mooi samen kunnen spelen. Hier schiet Pardo echter naast. Als de bal weer naar voren geschoten is, gaat Orman er met het leer van door. Hij wringt zich tussen Prince en Kamperveen door, maar is te uitgeput om nog een voorzet te kunnen geven, zodat het leer wordt weggewerkt. Als Chirino even later weer aan Orman geeft, schiet deze naast. Het spel wordt slapper. Het eerstvolgende gevaarlijke moment ontstaat als Oostlander aan Berkenveld geeft. Deze geeft over aan Rampenburg, die schitterend inkopt. Klepper vliegt echter als een panter door de lucht en maakt zijn doel schoon. Mooi zo Klepper!

Dan gaan de Arubanen weer naar de overkant. Chirino geeft aan Loefstok. Deze zet naar Becker. Becker schopt echter te tam in en Vos werkt weg. Even later komt Loefstok met de bal aanstormen. Vos laat zich voor hem vallen en om ongelukken te voorkomen, springt Loefstof over hem heen. De Arubanen komen weer terug. Chirino geeft aan Orman, maar Prince werkt corner. Deze heeft geen resultaat.

Het leer wordt aan de Curaçaose voorhoede gegeven, Haseth vangt op en geeft door naar Rampenburg op het middenveld. Deze schiet hard door naar Berkenveld. De kleine Berkenveld verschalkt Ridderstap en zwenkt naar binnen, waarop hij hard in de linkerbenedenhoek schiet. Klepper weet echter ook dit gevaar uitstekend te bezweren. Even later is het rust.

Na de rust heeft Morales Albus vervangen, terwijl reeds vóór de rust Isidora de plaats van Thodé innam. Een aanval op het Curaçaose heiligdom gaat corner. Enkele corners achter elkaar geven niets. Het Arubaanse trio Becker-Loefstok-Chirino geeft nu een goede partij te zien. De bal gaat naar Tromp. Deze geeft door aan Becker. Becker verlengt de bal naar Loefstok. Oei! Wat een schot..... Chas scoort onhoudbaar in de linkerbovenhoek en Vos heeft geen schijn van kans. Voorwaar een meesterlijk schot: 1—1.

Het Arubaanse trio zet weer de aanval in. Een schot van rechts wordt dan door Vos teruggeslagen. De bal komt bij Loefstok. Deze geeft door aan Chirino. De kleine Arubaan breekt door tot vlak voor doel, maar zijn schot is te zacht en Vos heeft er geen moeite mee. Aruba blijft aanvallen. Chirino poogt weer door te breken, doch Prince weet niet van wijken. Even later werkt hij toch de bal onvoldoende weg. Becker snelt toe en schiet keihard...... over.

Chas wil even later doorbreken en het schijnt, dat hij in zijn opzet zal slagen, maar een andere speler staat buitenspel. Even later weet Chas toch te passeren...... een kanonschot...... naast. De Arubaanse jongens blijven aanvallen. Jammer nog bederven zij echter veel door buitenspel te staan. Na een kort overwicht gaan de Curaçaoënaars er weer van door. De aanval wordt gevaarlijk Rampenburg wordt door twee backs „genomen" en de bal komt tegen de hand van Quant aan. Het publiek roept „penalty!" maar Ankoné trekt zich er niets van aan en laat doorspelen.

Aruba doet weer een tegenaanval. Chas tracht door te breken, maar Vos loopt hem voor de voeten. Even later schiet Chirino over. Weer is Curaçao terug en Berkenveld geeft enkele mooie voorzetten. Oostlander is hierbij dikwijls veel te langzaam en laat zich de bal telkenmale ontnemen. Pardo geeft weer eens aan Berkenveld. Deze snelt als een pijl uit de boog naar voren en plaatst voor de voeten van Oostlander. Deze heeft maar in te schieten: 2—1.

Curaçao levert nu beter spel mede door de aanvuring van het publiek. Aruba laat het echter niet op zich zitten en gaat er ook telkens met de bal van door. Chas geeft door aan Orman. Deze schiet maar Vos vangt de bal. Daar is Curaçao weer voor het Arubaanse doel. Oostlander en Pardo proberen het nu samen, maar Morales komt er tussen. Even later is er een voorzet van Haseth, maar Oostlander wordt door Quant tegengehouden.

Een handsbal even buiten het strafschopgebied wordt door Chas genomen. Het is een kanjer van een schot, maar Vos weet er goed raad mee.

Curaçao valt weer aan. Berkenveld loopt Kelkboom voorbij en geeft aan Pardo af. Deze schiet vlak naast. Een geheide kans!!

De Arubanen hebben nu weer de bal. Becker geeft aan Chas af. Deze onderneemt een snelle loop en passeert hiermede backs en kieper: 2—2.

Aruba valt weer aan. De voorhoede komt toesnellen, maar Vos werpt zich voor Orman en Becker en grabbelt de weg. Chirino passeert daarop 2 spelers, doch schiet te zacht. Eduarda onderbreekt vervolgens een Arubaanse aanval. De Curaçaose voorhoede die dan het leer meeneemt, stuit op de Arubaanse backs. Na nog enkele aanvallen over en weer komt het einde met onveranderde stand.

Uitreiking der tropeeën.

De beide elftallen stellen zich voor de eretribune op en Voorzitter George Seppen van de C.V.B. neemt het woord.

Het is hem een groot genoegen de tropeeën te kunnen uitreiken onder de auspiciën van de Nederlandse Antillen Voetbalbond, welke de wedstrijden heeft georganiseerd. Hij dankt medewerkenden en reikt de tropee uit aan de gasten.

Namens Jong Holland, die de wedstrijd tegen R.C.A. won, neemt de Heer Guillermo Martijn een ander tropee in ontvangst. Met een driewerf hoera voor Aruba en Curaçao wordt het sportevenement besloten.

COPA DR. CARLOS POSADA GAVIRIA.

De Heer Dr. Carlos Posada Gaviria, Consul Generaal van de Republiek Colombia heeft een beker beschikbaar gesteld voor het tennisspel. De beker werd de naam gegeven van „Copa Dr. Carlos Posada Gaviria.

Deze beker zal worden verspeeld in de Open Tennis Tournament-Heren Dubbel, georganiseerd door de Sportclub „Independiente". Dit tournooi zal worden gehouden op de banen van de C.B.L.O. gelegen te Mundo Nobo en vangt aan op Zondag 7 Juni as., terwijl de finale op 21 Juni e.v. plaats vindt.

De beker alsmede 2 zilveren medailles zullen in de loop van deze week tentoon gesteld worden in de vitrine van den Heer Jossy Capriles, „El Chico, Bredestraat, Punda.

APOTHEKEN.

Deze week hebben de volgende apotheken de Zondag- en nachtdiensten:

Otrabanda: Emma.
Punda: Excelsior.

CHEQUE-KOERSEN.

De Plaatselijke Banken noteren de volgende koersen:

	Inkoop.	Verkoop.
Paramaribo	99.50	100.50
Londen	7.55	7.65
Caracas	54.50	56.50

Economische samenwerking tussen Curaçao en Suriname

door

C. H. H. JONGBAW.

—:—

Hier volgt de rede, die op 18 Mei 1942 voor de Surinaamse radio gehouden werd door den Heer C. H. H. Jongbaw:

Ik beschouw het een voorrecht hier heden avond op uitnodiging van het hoofd van de Gouvernements Pers Dienst enkele woorden te mogen wijden aan de economische samenwerking tussen Curaçao en Suriname

Alvorens over te gaan tot bespreking van dit mijn persoonlijk inzicht, veroorloof ik mij de vrijheid hier dank uit te brengen aan het Comité Suriname-Curaçao door welks initiatief de heren Desertine, Elias en Evertsz in de gelegenheid zijn gesteld zich persoonlijk te oriënteren van de mogelijkheden die Suriname biedt.

Dit persoonlijk contact is toegejuicht. Reeds heeft dit trio vele vrienden gemaakt en last but not least zijn door dit bezoek ellenlange correspondenties vermeden.

Het is daarom overbodig dit persoonlijk contact ook in de toekomst aan te bevelen, want wij zijn het allen eens, dat hierdoor de bestaande vriendschapsbanden versterkt worden en de onderlinge handelsbetrekkingen bevorderd.

Ik wil niet beoordelen welke richtlijnen van het program van het Comité Suriname-Curaçao het belangrijkst zijn, maar wel ben ik overtuigd, dat de andere nobele idealen, welke ook worden nagestreefd, door de inschakeling van de economische afdeling, eerder en beter tot hun recht zullen komen.

Deze afdeling heeft dan ook de volste instemming van iedereen in dit land, en gehoopt mag worden, dat de overheid van beide gebiedsdelen deze zaak zal schragen en waar nodig aanvullen,

Laat mij, om te beginnen de geschiedenis van onze export naar Curaçao even naar voren brengen, waardoor wij misschien richtlijnen kunnen vinden, welke de nieuwbouw, waaraan beide gebiedsdelen willen samenwerken, van belang kunnen zijn.

De eerste poging om te komen tot een economische samenwerking tussen Curaçao en Suriname, heeft reeds haar vierde lustrum achter de rug.

Er zijn in de loop der jaren genoeg rapporten geschreven, genoeg verbabbeld op vergaderingen, en veel energie verspild. De invoer-statistieken van Curaçao zeggen ons helaas, de harde waarheid: Suriname heeft weinig bereikt.

In 1932 heeft de heer Snellen, toen voorzitter van de Kamer van Koophandel een subsidie kunnen loskrijgen van het Surinaamse Gouvernement, waarbij vastgelegd is, dat de schepen van de Aluminium Line een tweewekelijkse sneldienst zouden onderhouden tussen Paramaribo en Willemstad, welke dienst in 1933 wegens te weinig vrachtaanbod tot een driewekelijkse werd gewijzigd.

In 1934 werd de subsidie ingetrokken, doch de Aluminium Line bleef daarna nog voor korte tijd Curaçao aandoen.

Hier rijst onmiddellijk de vraag: waaraan is het te lage vrachtaanbod toe te schrijven?

Suriname kon nl. niet concurreren, gezien de vrachttarieven te hoog waren. Daardoor brachten de consignatie zendingen zo weinig op, dat alle lust den landbouwer ontnomen werd aan deze zaak verder te arbeiden.

Desniettegenstaande waren er toch nog lieden die de moed niet opgaven, o.a. het Landbouw Economisch Departement en enkele particulieren.

Deze periode is een voortzetting van de lijdensgeschiedenis Curaçao-Suriname. Was de qualiteit overeenkomstig de Curaçaose wens, dan was de prijs te hoog. Was de prijs concurrerend, dan was de verpakking niet in orde. Waren prijs, qualiteit en verpakking bevredigend, dan kwam de termijn van levering in het gedrang.

Vond de verscheping op tijd plaats, dan kwamen de goederen geheel of gedeeltelijk bedorven aan. Was alles naar wens van den ontvanger, dan was de Curaçaose markt overvoerd, gevolg: dumping en onze zendingen werden met verlies gerealiseerd.

Dit is in het kort de economische geschiedenis van twee Nederlandse gebiedsdelen, welke door culturele en politieke banden één zijn, doch op commercieel gebied elkaar niet hebben kunnen vinden.

Een geschiedenis die weinig anders is dan een verhaal van plannen, die hebben gefaald, en van teleurgestelde verwachtingen.

Ik heb getracht met enkele woorden U de juiste toedracht te vertellen, en menende dat een halve waarheid gevaarlijker is dan een ganse leugen, is het beter U klare wijn te schenken.

En nu staan wij voor een nieuwe phase, welke door de huidige oorlogsomstandigheden is ontstaan.

Laten wij geen dikke woorden bezigen, laten wij de tijd gebruiken en niet verknoeien.

Hoe staan de zaken er momenteel voor?

Curaçao heeft ons nu nodig en in de toekomst, wij Curaçao.

Het eerste behoeft geen nader betoog, het tweede misschien wel. Na de oorlog zal Suriname voor nieuwe problemen komen te staan, o.a. het behoud van oude markten en het zoeken naar nieuwe voor onze landbouwproducten. Venezuela en de nabije eilanden rond Curaçao werken voort, zodat als zeker mag worden aangenomen, dat de concurrentie in qualiteit en prijs scherper zal zijn dan ooit te voren.

Ik waag mij niet aan voorspellingen, maar deze gelegenheid door Curaçao ons aangeboden moet m.i. onmiddellijk benut worden.

Deze kans komt niet terug, daarom moet onze slagzin zijn: nu of nooit.

Suriname als producent wacht meer werk als Curaçao dan consument in deze structuur verandering.

Om niet weer voor een nieuwe mislukking te worden geplaatst, moeten wij proefnemingen uitschakelen, m.a.w. wij moeten gewassen verbouwen welke hier makkelijk groeien en tevens voldoen aan de normaal te stellen export eisen.

Natuurlijk zal er rekening gehouden moeten worden met climatologische en andere hinderpalen bij het onderzoek naar gewassen die onmiddellijk voor verbouwing in aanmerking komen.

Ik stel mij dan de economische samenwerking als volgt voor:

1. vastleggen wat Curaçao wenst en of wij aan deze wensen kunnen voldoen,

2. een handelsovereenkomst, waarbij partijen gebonden worden voor ten minste 5 jaren en zo mogelijk als basis stellen het reciprociteitsbeginsel.

3. een contract voor een snelle zeedienst op Curaçao, zo nodig met toekenning van een subsidie,

4. stabilisering van de wisselkoersen,

5. een contingentenstelsel, waardoor de Curaçaose handel wordt beschermd tegen aanvoeren elders dan Suriname.

Suriname zal dan het volgende onder ogen moeten zien:

a. het mobiliseren van de landbouw.

b. de mogelijkheid van een gedeeltelijk gemechaniseerde landbouw,

c. de bouw van silo's, koelhuizen, gaskamers en fabrieken.

Hier komen dus financiële vraagstukken aan de orde en ook hier is het Curaçao, dat ons zijn kaarten open op tafel legt en de hand toereikt.

Geld wordt niet alleen beschikbaar gesteld voor landbouw en industriële bedrijven, maar Curaçao wil verder gaan, wil zelfs risico's aanvaarden, hetgeen hier in Suriname de laatste tijden nimmer mogelijk gemaakt is, tenzij men den geldschieter een schaap op vijf poten kon aanbieden.

Wanneer er ooit een tijd is geweest, waarbij gezegd kan worden dat Suriname economisch geholpen wordt, niet met woorden maar met daden, dan mag ongetwijfeld gememoreerd worden, dat het Curaçao is, zij het deels om eigen behoud, dat ons in staat wil stellen iets groots op te bouwen. Groot, niet alleen in economische zin, maar ook op staatkundig gebied, immers Suriname wordt geholpen en ons zustergebiedsdeel wordt vrij en onafhankelijk gemaakt van landen, waar het rood-wit-blauw niet wappert. Dit is het schone doel dat bereikt wordt met en door de economische samenwerking, die wij allen willen nastreven en ook bereiken.

Wij moeten hier tevens bedenken, dat voedsel voor een land van even groot belang is als ammunitie voor de oorlogvoering.

Het „laisser faire", dat hier burgerrecht verkregen heeft, moet thans over boord geworpen worden.

En ik stel mij voor, dat wanneer wij deze schone taak niet snel en goed uitvoeren, de Regering in Londen kan ingrijpen en ons deze taak, die Curaçao en Suriname door eigen initiatief tot een succes willen maken, zal opleggen.

Deze taak is groot en belangwekkend in haar verscheidenheid en alles wat gedaan kan worden om de uitwisseling van diensten en voortbrengselen tussen beide gebiedsdelen te verbeteren en te vergroten, verdient de grootst mogelijke hulp en aanmoediging door allen voor allen.

Moge deze korte beschouwing bijdragen tot het bereiken van het nauwer contact, waarvan het doel niet alleen de beide gebiedsdelen tot voordeel strekt, maar ook voor het Nederlandse Rijk van eminente betekenis zal zijn.

CURACAO.

ERNSTIG AUTO-ONGELUK OP WEG NAAR WESTPUNT.

Gistermiddag omstreeks 16 uur had een ernstig auto-ongeluk plaats op de weg van Westpunt, waarbij 2 Amerikaanse soldaten zijn omgekomen.

In de auto No. 2288 van den Heer Castelaar Da Costa Gomez zaten behalve genoemde Heer aan het stuur nog 3 Amerikaanse soldaten.

De auto raakte van de weg en sloeg over de kop, waarbij 2 der Amerikanen gedood werden. De Heer Da Costa Gomez zelf werd licht gewond, doch opneming in het hospitaal was niet nodig. De andere Amerikaan kwam met enkele schrammen en de schrik vrij.

De Politie arriveerde ter plaatse alsmede de Heer W. F. M. Lampe van het Openbaar Ministerie. De zaak is thans in onderzoek.

BUITENLAND.

JAPANS OFFENSIEF IN TSJEKIANG AFGESLAGEN.

Spencer Moosa seint uit Tsjungking:

Een bulletin van het Centrale Chinese nieuwsagentschap van het Tsjekiang-front deelde mede, dat de Japanners een groot offensief hebben geopend in een poging om Kinhwa, de hoofdstad van die provincie aan de zee, te bestormen, doch afgeslagen werden met bloedige verliezen. Andere berichten zeiden, dat de verdedigers een andere Japanse colonne hebben teruggeworpen bij Kienteh, waarbij 2000 vijandelijke soldaten werden gedood en de indringers werden verdreven.

Verklarende, dat de Japanners binnen 10 dagen tijds 5000 doden op de slagvelden van Tsjekiang lieten liggen zeide het Chinese Hoofdcommando, dat het de „magnetische oorlog" toepast en de eigenlijke slag thans begint, waarbij de Japanse linies ver zijn uitgerekt., Het Hoofdcommando sprak van een uitbreidende guerilla-oorlog, welke woedde in de Noordelijke gebieden van de provincies, die grenzen aan Tsjekiang en ten Westen daarvan. In een zwenend offensief zouden de Chinezen Sintang hebben heroverd aan de Noordelijke oever van de rivier Tsjientang en sloegen 10 mijl van Fuyang, een der bases nabij Hangchow, van waaruit de Japanners op 15 Mei hun offensief begonnen.

Langs de grens van Tsjekiang met de provincie Miangsu in het Noorden zouden volgens het communiqué Chinese mobiele strijdkrachten in verschillende richtingen aanvallen. Het communiqué zeide, dat Kinhwa nog in Chinese handen is.

Aan het Zuidwestelijke front in de Yunnan-provincie zouden de Chinezen nog meer successen hebben behaald ten Westen van de rivier Salween en punten hebben heroverd ten Oosten van Tengyueh. Verder zouden de aanvallen in de bergen ten Zuiden van dat punt worden voortgezet (Tsjungking, (AP) 25.5).

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **New York:** Betrouwbare inlichtingen uit Europa delen mede, dat Italië aan Pierre Laval een gedetailleerde nota heeft gezonden over de territoriale eisen ten opzichte van Frankrijk.

— **New Delhi:** Het communiqué van de Britse luchtmacht zegt: „Bommenwerpers van de Royal Airforce zetten gisteren de uitgebreide aanvallen op vijandelijke objecten in Birma voort."

— **Londen:** Een militaire commentator maakte bekend, dat de Britse legers thans geheel uit Birma zijn verwijderd.

— **Londen:** Het Britse Ministerie van Luchtvaart deelde mede, dat Britse gevechtsvliegtuigen gisteren vluchten uitvoerden over Noord-Frankrijk en België. 2 Daarvan worden vermist van deze operaties.

— **Tsjungking:** Een zegsman van het Chinese leger verklaarde, dat de Japanners werden geslagen in een poging om Kinhwa gisteren te bestormen en zich terugtrokken met hevige verliezen. Hij zeide, dat de aanval werd ondernomen uit Wulipao, 2 mijl van de Zuidelijke muren van de stad, door een van de vier Japanse colonnes, welke naar Kinhwa oprukken.

— **Londen:** Een Britse militaire commentator zeide, dat de slag ten Zuiden van Charkov op één plaats blijft. Hij zeide, dat de sleutel voor de gehele operatie het succes of het falen van de tegenaanval van den Duitsen Generaal Von Schwedlers is in het gebied van Izyum. Hij verklaarde, dat, indien een van de beide partijen in dit gebied een grote winst boekt, er een grote omsingeling van de tegenstanders kan zijn of zelfs een „militaire ramp". Tot nu toe zijn er echter geen bewijzen, dat zulk een succes behaald is.

— **Moskou:** Russische berichten deelden mede, dat Sovjet-troepen een Duitse aanval hebben verpletterd in een sector van het Kalininfront, waar 3 dorpen werden heroverd en hevige verliezen werden toegebracht aan den vijand.

— **Moskou:** Een Tass-bericht uit Stockholm zeide, dat Hitler uit Berlijn is vertrokken naar zijn Hoofdkwartier aan het Oostelijk front voor een belangrijke conferentie met zijn Generaals. Volgens ingelichte kringen zou hij van plan zijn bekend te maken, dat hij zijn post als Opperbevelhebber van het leger wenst te behouden. Von Brauchitsch zal de conferentie niet bijwonen.

Begroting 1943

Memorie van Antwoord.

Algemene Beschouwingen

II.

Het vervoer naar het werk.

Het vervoer is inderdaad voor de tewerkstelling van arbeiders uit de buitendistricten bij bedrijven in en nabij de stad een probleem van de eerste orde. Het stemt dan ook tot verheugenis, dat de C.P.I.M. reeds een proef genomen heeft met het beschikbaar stellen van vervoermiddelen.

Het zal echter niet elken werkgever mogelijk zijn het vervoermiddel zelf ter beschikking te stellen. Dan kan echter op andere wijze aan het bezwaar tegemoet worden gekomen. Een voorbeeld daarvan geeft de oplossing, die de Mijnmaatschappij Curaçao hiervoor gevonden heeft, door nl. met ingang van 1 Mei jl. in overleg met het Gouvernement naast de 5% loonsverhoging in verband met de gestegen kosten van levensonderhoud een extra bedrag op de lonen te leggen om daaruit het vervoer van en naar het werk te bekostigen.

Uw college kan er zich van overtuigd houden, dat deze materie de volle aandacht van het Bestuur heeft en dat bij voorkomende gevallen overleg met den werkgever niet achterwege zal blijven.

De reis naar Venezuela.

Daar de pogingen om het tekort aan werkkrachten op Aruba met Venezolanen aan te vullen geen resultaat opleverden, zijn de Inspecteur der Burgerpolitie en de technisch ambtenaar van Openbare Werken gezamenlijk naar Coro geweest, teneinde te trachten deze zaak op gang te brengen. Eerstgenoemde in verband met de immigratie-bepalingen en de andere daar hij het beste kon beoordelen aan welke eisen de arbeidskrachten moeten voldoen. De heer Van Driel is de Spaanse taal behoorlijk machtig.

De Commissies.

Het Bestuur ontkent — afgezien nog van het feit, dat het nimmer iemand in een commissie heeft benoemd om hem persoonlijk in de gelegenheid te stellen in het buitenland een goed figuur te slaan — dat bij de samenstelling van commissies de kinderen des Lands steeds op de achtergrond worden gehouden.

Bij nadere beschouwing van de samenstelling van de voornaamste commissies — b.v. Commissie Rechtsverkeer, Deviezencommissie, Huurcommissie en Voedselvoorzieningscommissie zal blijken dat in al deze commissies personen uit Curaçao voortgekomen zijn opgenomen. De Commissie Rechtsverkeer staat onder het voorzitterschap van een Curaçaoënaar. De vraag „waarom de samenstelling van dergelijke commissies in het algemeen zo raar moet zijn", meent het Bestuur in verband met het vorenstaande wel te mogen voorbijgaan.

Vakopleiding en Ambachtsonderwijs.

Vakopleiding dient onderscheiden te worden van ambachtsonderwijs. De eerste maakt een leerling geschikt voor een bepaald vak of alleen voor een onderdeel daarvan, zoals speciaal bij de vakopleidingen in fabrieken het geval is.

Het ambachtsonderwijs is anders van opzet: het wil den leerling een bredere algemeen technische opleiding geven verbonden met toepassingen in bepaalde vakken. Deze toepassingen, welke men de vakopleiding van de ambachtsschool zou kunnen noemen, kunnen nimmer zo gespecialiseerd zijn als voor een bepaalde industrie vereist.

Niettemin streeft het Bestuur ernstig naar nauwer contact tussen de grote industrie en de ambachtsschool, al mag niet uit het oog worden verloren, dat deze school ook voor plaatsing in kleinere en andere bedrijven een vooropleiding geven moet. Eenmaal de ambachtsschool met gunstig gevolg doorlopen hebbende, zijn de toekomstmogelijkheden der afgeleverde jongelieden aanzienlijk groter te achten, dan van hen, die zonder dit onderwijs genoten te hebben in de grote of kleine industrie of enig ander bedrijf te werk gesteld worden.

Dat het Bestuur diligent is ten aanzien van het peil van het ambachtsonderwijs, moge blijken uit het toezicht dat van Gouvernementswege bij de toelatings- en eindexamens wordt geoefend. Naar het oordeel van het Bestuur is zowel voor voormelde vakopleidingen als voor het ambachtsonderwijs een plaats in Curaçao. Beide trekken een genoegzaam aantal jongelieden tot zich, welke naar hun aanleg meestal wel terecht komen, waar ze behoren.

Overzicht van de economische positie der leerlingen.

Aan het bestuur der Ambachtsschool St. Jozef is gevraagd een overzicht te verschaffen van de economische positie der leerlingen, die deze school verlieten na met gunstig gevolg het eindexamen te hebben afgelegd. Zodra dit overzicht door het Bestuur is ontvangen, zal het ter kennisneming aan de Staten worden aangeboden.

Verschil van indeling.

De indeling der vakarbeiders in diverse klassen bij de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij en de Lago Oil and Transport Co. Ltd. is geheel verschillend en leent zich dus niet voor vergelijking. Zulks zou slechts aanleiding kunnen geven tot het maken van verkeerde gevolgtrekkingen.

Vakopleiding bij de Lago en bij de CPIM.

De vakopleiding van de Lago Oil and Transport Co. Ltd. op Aruba en van de Curaçaose Petroleum Industrie Maatschappij bestaan uit een theoretisch en een practisch gedeelte, waarbij het laatste uit de aard der zaak overheerst. Voor bepaalde onderdelen der industrieën worden „geschoolde" arbeiders gevormd. Op Aruba neemt men jongens aan, die meestal direct van school komen en ongeveer 14 jaar oud zijn, op Curaçao in de regel van iets hogere leeftijd. De resultaten zijn, zoals de Staten bereids zelf vernomen hebben zeer gunstig te noemen, redenen waarom de directies van voornoemde maatschappijen druk doende zijn deze vakopleidingen nog steeds uit te breiden, zodat ook volwassen arbeiders daarvoor in aanmerking kunnen komen, hetgeen zowel aan deze werknemers als aan de bedrijven ten goede komt.

Werd de Arubaanse jongen op de ambachtsschool geweigerd?

Wat betreft de vraag of het Bestuur bereid is mede te delen, waarom de Inspecteur van het Onderwijs geweigerd heeft een Arubaansen jongen als bezoeker van de ambachtsschool in een werkkamp op te nemen, moge het volgende dienen.

Vermoedelijk betreft het hier den jongen M. V., geboren 22 October 1928. Op 2 Maart 1942 adviseerde de secretaris van de Voogdijraad op Aruba tot opneming van betrokkene in het werkkamp en voegde daar de wens aan toe den jongen op de ambachtsschool te plaatsen. Op 4 Maart bereikte dit voorstel de Inspectie van het Onderwijs en op 5 Maart antwoordde de Inspecteur dat de jongen direct kon worden opgenomen als gewone werkkampjongen. Op de ambachtsschool kon hij niet meer worden toegelaten aangezien het toelatingsexamen reeds in December 1941 was afgenomen en de verstrekte inlichtingen omtrent het genoten onderwijs het noodzakelijk zouden maken hem eerst weer op de school, welke hij al een half jaar tevoren had verlaten, terug te plaatsen.

Dit is door den Inspecteur van het Onderwijs aan den Secretaris van de Voogdijraad medegedeeld. Gelijktijdig is toen gewezen op de vakschool der Lago Company Ltd. waar de jongen na voorbereiding op zijn oude school of op een andere Arubaanse school vermoedelijk spoediger zou kunnen worden toegelaten dan tot de ambachtsschool. Deze aanwijzing werd in het belang van den betrokkene gegeven. Van weigering van een Arubaansen jongen is dus geen sprake geweest: als gewone werkkampjongen zou hij ook nog in het kamp zelf vakonderricht zou hebben genoten, had hij onmiddellijk op 's Lands kosten kunnen overkomen. Behalve ambachtsschoolleerlingen genieten weliswaar leerlingen, die voor deze school worden voorbereid en daartoe in een aparte klasse der St. Vincentiusschool zijn ondergebracht, ook huisvesting in het werkkamp, maar het Bestuur kan deze leerlingen echter alleen tot het werkkamp toelaten, indien in de plaats hunner inwoning geen gelegenheid bestaat om voorbereid te worden voor de ambachtsschool.

Voor M. V. bestaat op Aruba daartoe de gelegenheid. Zodra hij voldoende vorderingen heeft gemaakt en daardoor voor het toelatingsexamen der ambachtsschool slaagt, welk examen e.v. op Aruba kan worden afgenomen, kan hij in het werkkamp gehuisvest worden en de ambachtsschool gaan bezoeken.

Een Contactcommissie?

Artikel 5 van P.B. 1941 no. 147 zegt dat de Gouverneur, zodra daaraan behoefte bestaat, de lonen en arbeidsvoorwaarden in de vitale bedrijven kan herzien. Uit de aard der zaak kan hij zich daarbij door een commissie van advies laten dienen; zulks is dan ook reeds voorkomen. Plaats voor een commissie die bemiddelend zou kunnen optreden ter voorkoming van stakingen en verdere conflicten, biedt voornoemd artikel, naar de mening van het Bestuur, niet.

Denkbaar is echter een contactcommissie die, zodra enig conflict of dreigende staking ter harer kennis of ter kennis van een harer leden komt, een onderzoek instelt en bij gebleken juistheid, het Bestuur waarschuwt, — desnoods met haar advies hoe de quaestie zou zijn op te lossen, — en zodoende erger voorkomt. Bij de samenstelling van zodanige commissie zou dan met de door de Afdelingen geuite wensen rekening gehouden kunnen worden.

Voorzieningen voor Ouderdom en Invaliditeit.

Het heeft steeds in de bedoeling van het Bestuur gelegen om nadat de Ongevallen- en Ziekteregeling tot stand zouden zijn gekomen, over te gaan tot het treffen van voorzieningen met betrekking tot blijvende invaliditeit en ouderdom. Door de ingetreden oorlogstoestand is de bewerking van de daarvoor nodige wettelijke regelingen vertraagd. Deze aangelegenheid behoudt echter de volle aandacht van het Bestuur.

Landbouw.

Tegen de uitgifte van daarvoor bestemde domeingronden ten behoeve van de landbouw heeft het Bestuur niet het minste bezwaar; aanvragen daartoe zijn echter zo goed als niet ontvangen.

Landbouwvoorschotten worden de laatste tijd in zeer ruime mate verleend. Teneinde daarmede zo nodig in 1943 te kunnen doorgaan, is bij Nota van wijzingen artikel 151a verhoogd met ƒ 17.000,— en mitsdien gebracht op ƒ 60.000,—.

De wens inzake de bevolkingscentra op de particuliere plantages is in te vage termen uitgesproken, om daarop te kunnen ingaan.

De aloëculture verkeert thans in zeer gunstige omstandigheden; de aanplant wordt dan ook uitgebreid.

De uitvoer van oranjeschiller is daarentegen bijna tot niets gedaald.

Het Bestuur is van mening, dat het in de Memorie van Antwoord op de 1e Suppletoire Begroting 1942 reeds voldoende heeft gemotiveerd waarom het niet voornemens is in de leiding van de landbouw wijziging te brengen.



INGEZONDEN.

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

HET VOLKSLIED.

Mijnheer de Redacteur:

In zijn repliek in uw blad van de 20e dezer, zegt de Heer Boskaljon, dat ons Volkslied, in welk gebiedsdeel wij ook geboren mochten zijn, het Wilhelmus van Nassouwe moet zijn.

Een Goddelijke of menselijke wet eist dat niet, want iedereen weet, wat er geschreven is omtrent de Imperiale Conferentie, en deze zou de Dominion status kunnen medebrengen, met eigen vlag, volkslied enz., dus.

Indien het uit sympathie is, dan heeft men hier op Curaçao kunnen zien, dat eigen vlag en volkslied, de Canadezen niet weerhield Engeland en de gehele wereld nuttig te zijn. Bij hun concerten speelden zij hun volkslied, het Engelse en het Nederlandse.

Engeland heeft dus geen schade geleden, door het verlenen van de Dominion status, wel door het weigeren ervan aan Brits Indië. En ook wel uit ware naastenliefde, zou men hiervoor kunnen zeggen: wie zich aan een ander spiegelt, spiegelt zich zacht.

Evenals Bethlehem zijn wij klein, maar helpen in een oorlog, die ook wel zonder de invasie, ons, aan dezelfde zijde zou moeten vinden.

De Dominion status is dus niet „bespottelijk, al zijn wij klein, niet gevaarlijk, schadelijk of schandelijk voor onszelven, voor Nederland of voor de wereld.

U dankend voor de plaatsruimte, blijf ik Uw Dw.

René F. Römer.

* * *

In antwoord op de beledigend brief van den Heer Henegouwen aan het adres van den Heer Rommy in „Dagblad Amigoe di Curaçao" van Dinsdag 19 Mei '42 het volgende:

Ik neem de vrijheid, langs deze weg den schrijver nader in kennis te stellen met den Heer Rommy. Deze is in zoverre bekend, volbloed Surinamer van onbevlekte naam en faam; verder medestrijder aan het geallieerde front, voor de herrijzing van Nederland.

Beseft de Heer Henegouwen ook waarvoor, behalve dit, voorts aan dat front gestreden wordt? De Heer Henegouwen had, indien hij dat wel begreep voor de waardering aan de dag gelegd voor de ideeën van den Heer Rommy, die kenschetsend zijn voor de geest van onze tijd. Durft de Heer Henegouwen den Amerikaan Wendell Willkie ook kwajongen te noemen? Waarom is onze waarde heer in zijn schulp gebleven bij de publicatie van dat stuk en niet uit zijn vel gesprongen als nu?

Wat heeft de heer Rommy anders gedaan, dan dat weer in aller herinnering geroepen, tevens een groep wakker geschud, teneinde volle aandacht te schenken aan de grote waarheden in die woorden verscholen en ze na te leven?

Het stuk op zich zelf vind ik onbenullig, omdat onze waarde Heer daarin niets heeft aangetoond, maar slechts een belediging geslingerd naar het hoofd van een ander. Dit nu is een teken van zwakte. Beledigen is heel gemakkelijk en gauw gedaan. Waarom heeft de Heer Henegouwen daarnevens geen motieven naar voren trachten te brengen, die hem rechtvaardigen een geachten man lukraak kwajongen te noemen?

Dit zou wat meer waarde aan dat futloos geschrijf hebben gegeven.

Charles M. Velder.

* * *

In de „Amigoe" van 9 April — dat is al enige tijd geleden —, las ik onder het hoofd „Het Gebed des Heren in de Talen van de Nederlanden" ook de naam „Talkee-talkee", waarmede u blijkbaar de volkstaal in Suriname bedoelde.

Nu is het zo, dat deze benaming in Suriname nagenoeg geheel onbekend is. Men zal die aantreffen in de kringen der Nederlanders, waaruit volgt, dat de spreker der taal zelf in de regel niet te horen krijgt hoe zijn taal betiteld wordt.

„Takki-takki", want zo zou het woord volgens de meest voor de hand liggende spelling geschreven moeten worden, betekent „gebrabbel, gepraat, geklets"; „takki" is „praten, spreken".

„Takki" betekent even goed „wat gesproken wordt" — de taal. Maar gaat men in het Neger-Engels een woord redupliceren, dan krijgt het daardoor vaak een onaangename betekenis.

Een ander interessant voorbeeld: Een man is „law" als hij „gek" is. Maar wordt hij „law-law", dan is hij echt „mal gekkelijk, aanstellerig".

Een „law-law som" is een „prul-som".

Een „law-law kil" is een „reuze f[illegible] vent". U ziet het. Zo is het ook wanneer men onze taal „takki-takki" gaat noemen; „kaba nanga joe takki-takki als na mi jesi"; betekent net zoveel als houd toch op met je geklets aan mijn oor. Het is dan ook een naam, die wij niet kunnen zetten.

Ik weet mezelf de spreekbuis van vele duizenden Surinamers, wanneer ik verzoek in eventuele stukken „Takki-takki" te willen vervangen door de officiële naam, nl. Neger-Engels. Vooral nu de banden tussen Curaçao en Suriname strakker worden aangetrokken, zou de introductie van deze naam (eigenlijk een scheldnaam) kwaad bloed kunnen zetten.

Heeft u het boek van R. D. Simons over het Neger-Engels gelezen? O, het is een prachtwerkje. De Inleiding bevat geweldig interessante dingen.

Ik wil het u, indien verlangd, wel ter leen sturen.

M. A. Verouwe
Onderwijzer 1e klas
te St. Maarten

Naschrift: Zoals bij het stuk gezegd was het overgenomen uit een andere publicatie, waarin „Talkee-talkee" stond. Met groot pleizier zullen wij evenwel voortaan de officiële naam Neger-Engels gebruiken, doch men kan in stukken die overgenomen worden nu eenmaal niet eigenmachtig gaan veranderen.

Het boekje van R. D. Simons is ons bekend; bedankt voor vriendelijk aanbod van het verre, maar mooie St. Maarten.

Redactie.

